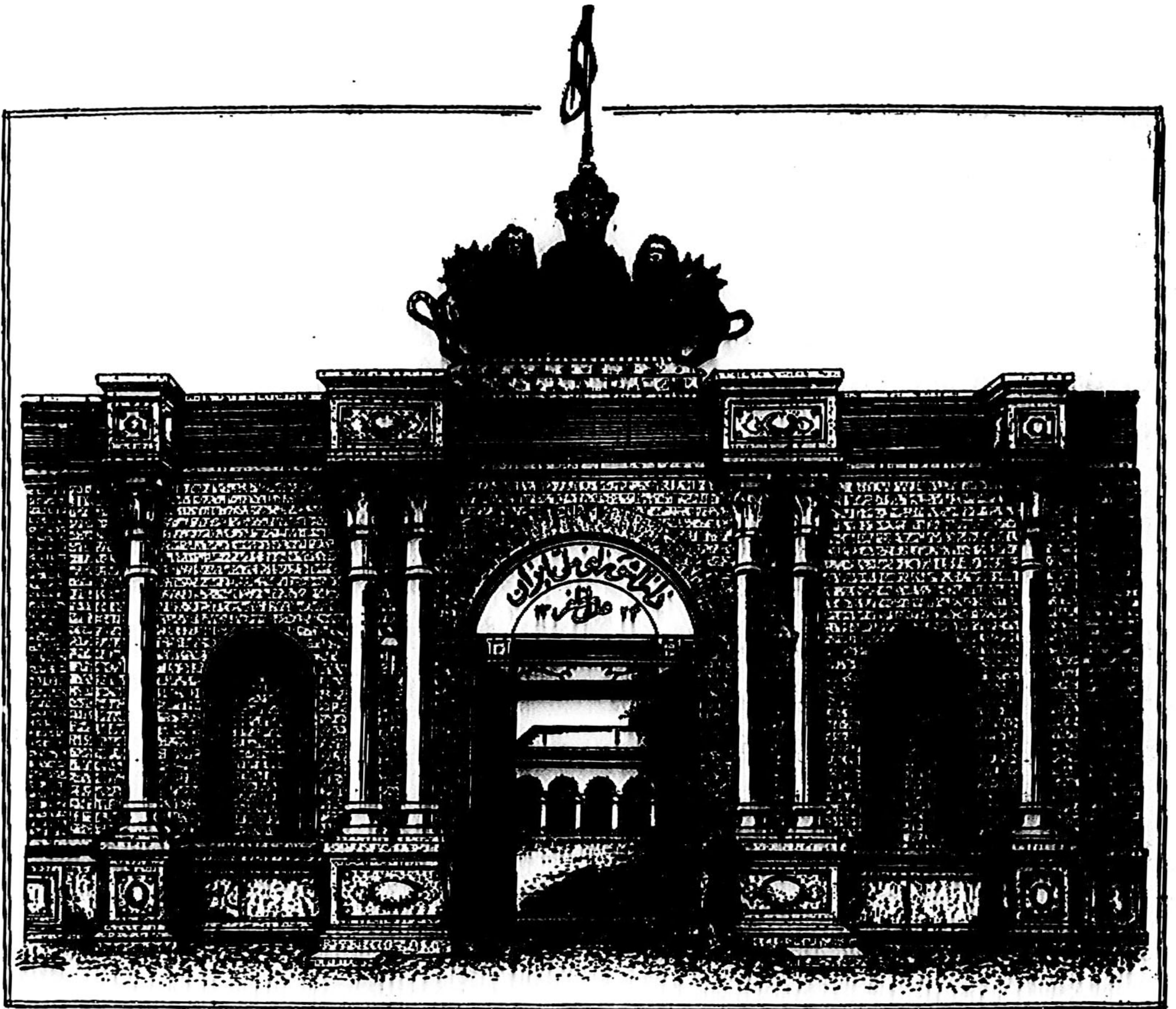

<p>جلسه ۷۲</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره سی و هشتم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه لیله سه شنبه ۱۶ اسفند ماه ۱۳۰۵ مطابق ۴ رمضان ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود. پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمت اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمت تک شماره یک قران</p>

از صفحه	الی صفحه	موضوع
	۲۵۰	۱. از جاع خبر کمیسیون فواید عامه راجع به امتیاز استخراج ساری به اقلیسی زاده به کمیسیون فواید عامه در قوانین مالیه در حسب تقاضای کمیسیون فواید عامه
۲۵۱	۲۵۰	قرائت عریضه هیئت چهار راجع به اقتصادیات
	۲۵۱	۲. معرفی آقای دکتر بهرامی سمت معاونت فنی وزارت داخله از طرف آقای وزیر داخله
۲۵۴	۲۵۱	۳. تصویب فوریت قسم اول (پنکفوری) لایحه وزارت داخله راجع به اجازه تغییر حوزه بندی اداری مملکتی بر طبق اصول و فواید علمی
۲۵۵	۲۵۴	۴. سؤال آقای آقا سید محمود از آقای وزیر داخله راجع به ورود اشرفار به کوه کیلویه
۲۵۶	۲۵۵	۵. وزیر احمدی و محسنی و جواب آقای وزیر
۲۵۷	۲۵۵	۶. سؤال آقای شیروانی از آقای وزیر داخله راجع به قرار داد هوا پیمانی بین المللی و موکول نمودن جواب ایشان بجلسه دیگر از طرف آقای وزیر
۲۷۲	۲۵۸	۷. بقیه شور نسبت به خبر کمیسیون فواید عامه راجع به تأسیس بانک ملی (ماده ۸ تا ۱۰-۱)

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس ليله سه شنبه ۱۶ اسفندماه ۱۳۰۵ مطابق ۴ رمضان ۱۳۴۵

جلسه ۷۲

رئیس - صورت مجلس اعتراضی دارد یا خیر ؟
(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

(مجلس دو ساعت و نیم از شب ریاست)
آقای پیرنیا تشکیل گردید
(صورت مجلس ليله یکشنبه چهاردهم اسفندماه را)
آقای ضیاء قرائت نمودند)

آقای میرزا عبدالحسین - اجازه میفرمائید؟ در صورت مجلس بنده را جزء غالبین بی اجازه اوشته اند

رئیس - صورت مجلس تصویب شد . در دوره پنجم لایحه از طرف دولت تقدیم مجلس شده بود راجع باعطاء امتیاز ساختن جوهر کرم بشخص قاضی زاده آن لایحه مراجعه شد بکمیسریون فوائد عامه خبرش هم برای دستور حاضر بود ولی چون وقت نشد بمجلس نیامد فعلاً کمیسیون فوائد عامه برطبق ماده ۲۳ نظامنامه تقاضا کرده است که این خبر مراجعه شود بآن کمیسیون . چون مطابق نظامنامه است محتاج باخذ رای نیست . چندشب قبل راجع بطرحی که پیشنهاد شده بود نسبت بکارخانه کبریت سازی آذربایجان معلوم شد بکدام کمیسیون باید مراجعه شود .

بعضی از نمایندگان - کمیسیون فوائد عامه

رئیس - چون راجع بمسافرت از مالیات هم هست اگر آقایان موافقت بکمیسریون قوانین مالیه هم مراجعه شود . جمعی از نمایندگان - صحیح است .

رئیس - عرضیه از طرف آقایان تجار بمجلس رسیده بود و مراجعه شده بود بکمیسریون عرایض . کمیسیون عرایض اظهار رای کرده است که در مجلس قرائت شود . (بشرح ذیل خوانده شد)

مقام منبع ریاست محترم مجلس مقدس شورای ملی شیدالله ارکانه - در تعقیب عرایض شفاهی روز دوازدهم شهر جاری اینک نیز کتباً مستدعیات خود را معروض داشته و تقاضا میمائیم که مقرر شود در جلسه علنی خاطر مبارک عموم آقایان نمایندگان محترم را مستحضر و از توجه مخصوصی در انجام این مستدعیات عامه را قرین تشکر و امتنان فرمایند .

اول - چون جسارت سابقه طایفه ضالّه وهانی به بقعه مطهره ائمه بقیع سلام الله علیهم وشایعات جدیده که در جسارت بمرقد منور نبوی صلی الله علیه و آله

میدهند باعث تشویش و اضطراب قلوب عامه مسلمین میباشد و بایستی دولت و ملت ایران خصوصاً در این واقعه خاموش نه نشسته و با مسلمین دنیا مذاکرات را ادامه دهند تا بوسایل ممکنه موجبات بنای بقاع متبرکه سابقه و جلوگیری از شایعات لاحقه را فراهم نمایند لذا تصور میکنیم از وظائف حتمیه آن مقام مقدس است که برای حفظ شؤونات دینی و نظاهر بمسئله مندی بمقدسات مذهبی با هرگونه تحمل زحمت و صرف وقت و مال که مقدور باشد مطلب را تعقیب و وسایل مهیج مسلمین عالم را برای جبراست مادی و معنوی آن فراهم فرمایند .

دوم - در اینموقع که خاطر اولیای معظم دولت و وزارت جلیله عدلیه عظمی علاقه مند و همشان بتأسیس عدلیه قانونی که امور قضائی مملکت را تأمین نماید متوجه شده و خاطر عامه را از این حسن توجه سرور و مشعوف و متشکر ساخته اند استدعا داریم که در ایجاد عدالت خانه که طرز تشکیلات و قوانین آن مطابق مزاج مملکت باشد و انتخاب اشخاص صالح برای عضویت آن با این وزیر شجاع کمک و مساعدت فرمائید تا بلکه بخواست خداوند ما هم طعم عدالت را چشیده و ضمناً موفق بالفاء کاپیتولاسیون و ایجاد شرکتها و مؤسسات عام المنفعه بشویم .

سوم - با اوضاع اسف آور تجارت شمال مقتضی است که بهیئت محترم دولت تذکر دهند زودتر قرار داد تجارنی با دولت شوروی روس را به مجلس مقدس بیاورند که از تصویب بگذرد و هرگاه بین دولت علیه با آن دولت موافقت حاصل نشده است بطوریکه عموم تجار ایالات و ولایات و مرکز تقاضا کرده اند از طرف دولت علیه با دولت شوروی معارضه بمثل شروع گردد

چهارم - در خصوص منع اشیاء نجملی و غیر لازم چنانچه خاطر مبارک نمایندگان محترم مسبوق است قریب هفت سال است تجار برای گوازن واردات و صادرات و

ضمناً جلوگیری از فساد اخلاق زحمت ها کشیده و رنجها برده اند و حال که لایحه از طرف دولت بآن مقام مقدس رسیده و مطرح است علاوه بر آنکه مقصود تجار را تأمین نمی کنند محتمل است زحمت جدیدی نیز فراهم نماید بنا بر این استدعا داریم که نظریات شورای عالی تجارت و تجار را که سابق عرض کرده اند مراعات فرموده و این لایحه را بقسمی که برای مملکت و ملت مفید باشد از تصویب مجلس مقدس بگذرانند .

پنجم - در خصوص تسریع در ساختمان اولین راه آهن ایران توسط مهندسیین خارجی و داخلی در تحت نظر و مراقبت یک نفر رئیس مطلع و با کفایت و امین ایرانی که مطابق مصالح اقتصادی و سیاسی با رعایت صرفه و صلاح مملکت تمام شود بتزیینی که در پیشنهاد کمیسیون راه آهن که یک نسخه آن منضاً تقدیم میشود توجهات مخصوصه بفرمایند

رئیس - اگر مجلس موافق باشد بهیئت دولت تذکر داده میشود که در انجام منظورات مهمی که در این لایحه است اقدامات کافی بعمل آید نمایندگان - صحیح است .

رئیس - آقای وزیر داخله

وزیر داخله - اولاً آقای دکتر حسینخانی بهرامی را بریاست کل صحیه و معاونت فنی وزارت داخله بمجلس شورای ملی معرفی مینمایم . نظامنامه های تشکیلات کل صحیه های نظمی و بلدییه و اینها هم که مربوط باداره کل صحیه بوده حاضر شده و در یک جلسه که در هیئت وزراء قرائت شد تقدیم مجلس میشود که بکمیسریون داخله بر طبق قانون مصوب مجلس مراجعه شود ثانیاً همانطور که خاطر آقایان نمایندگان محترم مسبوق است در این مدت یک تشکیلات مرتبی در قطعات مملکت موجود نبوده است و همین جهت شاید در موقع انتخابات هم دچار یک اشکالاتی در قسمت حوزو بندیها و

غیره میشدیم و همین طور راجع بروابطی که باسقی بین قطعات مملکت با مرکز موجود باشد و در هر حال دولت مرکزی نفوذش در تمام نقاط یک طور و مساوی باشد بواسطه همین تشکیلاتی که مرتب و منظم نبوده آن نفوذ بآن طوریکه منظور نظر آقایان است ترتیب نیافته . باینجهت وزارت داخله در نظر گرفته است که باموافقت سایر وزارتخانهها تشکیلات مملکتی را از صورت فعلی که هست عوض نماید ولی چون اصل سوم متمم قانون اساسی مانع این اقدام بود . یعنی بدون اجازه مجلس وزارت داخله نمی توانست این اقدام را بکند باینجهت یک لایحه نوشته شده است که تقدیم مجلس میکنم و استدعای یک فوریت شده که بفوریت اولش امشب رای داده شود . بعد مراجعه بکمیسریون داخله بشود و از کمیسیون محترم داخله هم تقاضا میکنم که توجه بفرمایند زودتر رایورتنش بمجلس تقدیم شود که انشاء الله بتوانیم زودتر آن کمیسیون را در وزارت داخله تشکیل بدهیم و هر قسمت هائی که حاضر شد بموقع عمل و اجرا گذارده شود

رئیس - قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که حوزو بندی اداری مملکت را بر طبق اصول و قواعد علمی و موافق حدود طبیعی و احتیاجات اهالی تشخیص و مملکت ایران را به ولایات متناسب تقسیم و حوزو قلمرو هر ولایتی را تعیین نماید و پس از تصویب هیئت وزراء بموقع اجرا گذارد

ماده ۲ - این اجازه برای مدت یک سال بوزارت داخله داده میشود و پس از انقضای این مدت اگر انجام نگرفته باشد محتاج با اجازه ثان از مجلس شورای ملی است . وزیر داخله - رئیس الوزراء

رئیس - مذاکرات راجع به فوریت است . آقای

باسائی -

یاسائی - این موضوعی را که میخواهم عرض کنم چون برائی که راجع بفوریت داده میشود مربوط است این است که عرض میکنم بنده اساساً بالتغییر تشکیلات وزارت داخله در مرکز و ولایات کاملاً موافقم. این تشکیلات در مرکز و ولایات متناسب با احتیاجات این مملکت نیست و چون وزارت داخله ام التتشکیل وزارتخانه هاست اگر در تشکیلات وزارت داخله يك اصلاحاتی بشود و يك تناسبی با تشکیلات سایر وزارتخانهها پیدا کند البته خیلی خوب است چون بواسطه عدم تناسبی که در ایالات و ولایات هست يك قسمت مهم مملکت را اختیارش را میدهند بيك کسی و يك قسمت کوچکی را بيك کس دیگر و نفوذ وزارت داخله و دولت مرکزی تاثیرش در نقاط مختلفه مملکت بکسان نیست ولی اشکال بنده در اینجاست که ما يك قانونی در مجلس گذرانیم بعنوان طرح قانونی که وزارتخانهها مکلف هستند در ظرف سه ماه قانون تشکیلات مرکزی و ولایاتی خودشانرا نوشته و تقدیم مجلس کنند این دو ماده که اینجا قرائت شد بنظر بنده مناقض با آن قانون است زیرا وزارت داخله يك اجازه میخواهد بگیرد که يك تشکیلاتی بدهد و بتصویب هیئت وزراء برساند و مدت این اجازه هم یکسال است. در این صورت بنده نمیدانم چه میشود کرد. اگر آن قانونی را که ما در مجلس گذرانیم يك تعارضی با این قانون پیدا میکند میبایستی لااقل در آن قانون قید شود که مستثنیاً شامل وزارت داخله نیست ...

رئیس - اینها مسائلی است که وقتی آمد بمجلس باید مذاکره بشود فعلاً راجع بفوریت بفرمائید

یاسائی - مقصود بنده این است که بیشتر درش دقت شود البته وقتی که دو شوری شد مطالعات بیشتری میشود و اگر فوری باشد ممکن است يك قانونی بگذرد و بعد اسباب زحمت شود.

وزیر داخله - اولاً خود آقا تصدیق فرمودند که این تقسیمات و تشکیلات فعلی که هست صحیح نیست. وزارت داخله نمیتواند روی تشکیلات فعلی قانون تشکیلات خودش را بنویسد و بیاورد برای اینکه بهر دلیل این تشکیلات فعلی را ایالت فارس، آذربایجان، خراسان و همچنین سایر نقاطی که هست وزارت داخله مفید بحال مملکت نمی بیند. و باینجهت اگر ما میخواهیم تشکیلاتی در ظرف سه ماه همانطور که مجلس مقرر فرموده اند بنویسیم و بیاوریم بمجلس ناچاریم همینطوری که حالا هست بنویسیم ولی فارس حقوقش فلان قدر و توابعش هم همانطور و تشکیلاتش هم فلان. پس برای همان منظوری که مجلس شورای ملی دارد از مجلس اجازه میخواهیم که پس از آنکه مجلس اجازه داد يك کمیسیون از تمام وزارتخانهها در وزارت داخله تشکیل شود برای اینکه تمام وزارتخانهها هم باید مطابق این تشکیلات رفتار نمایند برای اینکه مرکز حکومتی فارس نمیشود يك نقطه باشد و اداره مالیه اش جای دیگر، عدلیه طور دیگر، قشونیش طرز دیگر پس از تمام وزارتخانهها نماینده خواهد آمد آنجا مخصوصاً وزارتخانههایی که در این قسمت بیشتر اهمیت دارند و صورت تشکیلات نوشته خواهد شد و بر فرض که اختلافی هم بارائی که مجلس شورای ملی داده است داشته باشد ممکن است خود مجلس آن را عقب بیندازد و این اجازه را بدهد با این حال هم اگر آقایان نظریاتی دارند ما حاضریم پس از آنکه بکمیسیون ارجاع شد در کمیسیون حاضر شویم و آقایان هم اگر نظری دارند در آنجا اظهار بفرمایند و مطابق نظریات آقایان اصلاح کنیم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده تعجب میکنم از این هیئت دولتی که آمده اند هر لایحه که میآورند میگویند

فوری این يك فرمول غربی شده است. اساس مملکت را زیر و رو میکنند. میگویند فوری این يك اکثریتی هم پشت سرش ایستاده و رأی میدهد آقا. شما در این لایحه که آورده اید اسم ایالت را ازین برده اید. بنده هیچوقت حاضر نیستم اسم ایالت فارس ازین برود شما میگوئید از سایر وزارتخانهها هم میآیند و می نشینیم تقسیم بندی میکنیم بنده عرض میکنم وزارتخانهها از ولایات خبر ندارند. وکلای که از ولایات آمده اند از احوال ولایات اطلاع دارند. يك عده که در طهران نشسته اند و از طهران بیرون رفته اند و هیچ از ولایات خبر ندارند شما میخواهید آنها بیایند و این تقسیمات را معین کنند پس اقلان این لایحه را دشوری کنید. هی لایحه، هی فوری، هی لایحه، هی فوری! و الله مملکت را با این ترتیب از بین میبرد! بنده اقلیت هستم ولی يك اقلیت معاند و معارضی نیستم. خودتان تصدیق کنید، خودتان نماینده اصفهان هستید آن اندازه که سرکار از اصفهان اطلاع دارید اینها که در طهران هستند اطلاع دارند؟! اینها که در وزارتخانههای طهران هستند و الله باندازه شما اطلاع ندارند از آقای وزیر داخله استدعا دارم که این لایحه را دو شوری کنند که در مجلس عقاید و کلا در اطرافش معلوم و گفته شود و يك قانون صحیحی بگذرد. این است عرایض بنده. آقایان. شما برای چه اینجا آمده اید؟ اگر بنا بشود تمام اختیارات اصلاحات قوانین بدست وزراء باشد ما باید مجلس را ببوسیم و بگوئیم مرحمت شما کم نشود. هی فوری! ده یا الله.

وزیر داخله - باز آقای آقا سید یعقوب بنای بی لطفی را گذاشتند و بیجهت عصبان میشوند. بنده مخصوصاً استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند طرز کار چیست. عمل چه چیز است. فوری یا غیر فوری که مربوط بعمل نیست اگر يك عمل خوبی را يك کسی بخواهد بکند اگر خود او هم فوری تقاضا نکرده است باید مجبورش بکنند که فوری باشد. اگر کارها همانطور که بود بطور کندی و تحقیق

و مطالعه و مقتضیات و امروز و فردا و اینطورها باشد که طرف ابراد واقع میشود وقتی هم که میخواهیم يك کارها و يك اصلاحاتی بکنیم که آقای آقا سید یعقوب میفرمایند چرا تقاضای فوریت کرده اید. خوب است آقای آقا سید یعقوب ملاحظه بفرمایند این تقاضای فوریت که کرده ایم برای چیست. همه مان میدانیم که تقسیمات مملکتی امروز متناسب با وضعیت مملکتی نیست من که بکنفر وزیر داخله مسؤل شما هستم میگویم دولت مرکزی آن نفوذی که باید در يك قسمت مملکت داشته باشد بواسطه تشکیلات فعلی ندارد. ما میخواهیم این تشکیلات را اصلاح کنیم. بعلاوه بنده که دو فوریت تقاضا کردم مخصوصاً يك فوریت تقاضا کردم که برود بکمیسیون چهار روزینچ روز وقت هست اگر آقایان نظریاتی دارند تشریف میبرند در کمیسیون داخله نظریات خودشان را میفرمایند باز هم میآید بمجلس و از روی دقت ملاحظه خواهند فرمود. اما يك قسمتی که فرمودند... از کجا که وزارت داخله وقتی میخواهد کمیسیون را تشکیل بدهد راجع بفارس از شخصی که در فارس بوده اند تحقیق نکنند. شما که در فارس تشریف نداشته اید ...

آقا سید یعقوب - بنده در فارس بوده ام ...

وزیر داخله - خیر، تشریف نداشته اید حالا سی سال

است در طهران تشریف دارید ...

آقا سید یعقوب - خیر، بوده ام و از تمام نقاط آنجا هم بخوبی اطلاع دارم.

وزیر داخله - البته از اشخاصی که در فارس بوده اند دعوت میشود.

بنده مسؤل و عرض میکنم این تشکیلات متناسب نیست الان هم از همه آقایان دعوت میکنم که در کمیسیون تشریف بیاورند و نظریات خودشان را بفرمایند و البته مراعات نظریات همه آقایان خواهد شد.

رئیس - خوب است آقای آقا سید یعقوب يك قدری

ملاحظه بکنند و در بعضی مواقع که نسبت بایشان ملاحظه میشود از این مساعدت سوء استفاده نکنند
آقا سید یعقوب - بوزیر هم بفرمائید.

رئیس - نظامنامه برای وزراء نوشته شده است برای شماها نوشته شده

آقا سید یعقوب - همه درد و بلاها برای ما است بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بغور قسم اول آقایاب موافقین قیام فرمایند
(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. آقای آقا سید یعقوب سؤالی از آقای وزیر داخله داشتند بفرمائید

آقا سید یعقوب - مسائل سیاسی و مسائلی که ماها مأمور بانجام آنها هستیم هیچ منافات با خصوصیت و ارادت ندارد. بخدای احد واحد قسم است که شاید من آقای وزیر داخله را از جانب و دل دوست دارم. ولی يك مسائلی که بنظر بنده میاید نظریاتم را عرض میکنم. خود آقای رئیس و آقایان نمایندگان میدانند و امیدوارم نظر من مشوب بعلت باشد بنده عقابدم را عرض میکنم. پس این مانع نیست که بنده سؤالم را بکنم و رفع حاجت بکنم. بنده باقاي وزیر داخله در خارج هم اطلاع دادم بطوری که در روز نایجات نوشته اند اشرار آمده اند در اطراف کوه گیایوبه و بوبر احمدی و عسفی و اغتشاش فوق العاده پیش آمده است سرریپ خان تیمی و میر غلام بوبر احمدی با چند نفر باغی دیگر در فارس پیدا شده اند که یکی مهدی سرخه ایست و یکی هم سرریپ خان و یکی هم میر غلام است. حالا مهدی سرخه در يك طرف فارس مشغول چپاول و قتل و غارت است. يك طرف هم همین سرریپ خان و میر غلامند که آمده اند در

قلعه ملاقباد. آقایان که در اصفهان و فارس بوده اند کاملاً از آنها با اطلاع دارند) بعد از آنکه زرد خورد واقع شده است قلعه را خراب و يك عده زن و بچه را هم کشته اند همین میر غلام در سال گذشته در فلهیون همین کار را کرده است. در اردکانی که مسقط الرأس بنده است آنجا هم رفته و همین کار را کرده است. خواستم ببینم این اطلاعات در وزارت داخله هم آمده است یا نه و اگر آمده است با این جدیدی که آقای وزیر داخله برای امنیت و راحتی مردم دارند چه اقدامی کرده اند. امنیت در آن طرف بقدر کافی هست یا نه؟ در آن قسمت امنیت فوق العاده منزلزل شده است. از طرف بهبهان و بوبر احمد و عسفی و دزگرد تمام را مغشوش کرده اند خواستم ببینم آقای وزیر داخله اقداماتی برای امنیت آن حدود کرده اند یا خیر، اگر کرده اند خواستم ببینم آقای وزیر داخله بفرمایند که ما هم مطلع شویم.

وزیر داخله - اخباری که آقای آقا سید یعقوب فرمودند بوزارت داخله هم رسیده است. تقریباً درچهل روز قبل این قضیه را که فرمودید در نتیجه خصوصیتی که از بدست سال قبل بین این دودسته موجود بوده و کریم خان بوبر احمدی معروف راهمین شخص کشته بود پیش آمده و اینها حالا بقصد تلافی بخانه آنها هجوم کرده اند وعده را مقتول کرده اند ولی در آن نقطه پست امنیت نیست یعنی در آن نقطه بخصوص پست امنیت نبوده و علاوه بر این همان طوری که بخاطر محترم آقایان مسبق است با بودجه فعلی که هست وعده قلیلی که امنیت دارد نمیتواند در تمام نقاط بقدر کفایت پست بگذارد در این مدت هم بیشتر از طرف قشون بامنیه کجک میشده و میشود و تا يك درجه هم در بعضی نقاط موفقیت حاصل کرده است. راجع بان موضوع بخصوص دستورات خیلی مؤکدی بامنیه و قشون فارس و بامیر لشکر صادر شده است و مأمورین نظامی هم برای تعاقب اشرار رفته از طرف

امنیه هم دستورات لازمه داده شده است ولی اینها همه يك اقدامات موقتی است اقدام اساسی که باید برای تأمین کلیه مملکت کرد که این قبیل نظائر پیدا نکنند توسعه امنیت است. امنیت با این بودجه قلیلی که آقایان ملاحظه میفرمایند (که شاید برای يك قسمت از مملکت هم کافی نیست) چه میتواند بکند؟ الان هم چند روز است مشغول مذاکره هستیم که بلکه بتوانیم وزارت مالیه را موافق کنیم يك محلی را برای اضافه تشکیلات امنیت معین کند و بمجلس پیشنهاد شود که امنیت هم بتواند آن طوری که مقتضی است تشکیلات خودش را توسعه دهد وزارت مالیه هنوز جواب مساعدی نداده که میتواند در بودجه سال آتی کجک کند یا نه ولی این مسئله را بنده باید عرض کنم که یکی از مسائل خیلی مهم است و مجلس شورای ملی هم باید نهایت علاقه مندی را در این قسمت داشته باشد و الا با این عده امنیت فعلی نمیتوان انتظاراتی را که حقاً میبایستی داشت داشت. زیرا در يك تقاطعی که از این قبیل اشرار دارد که يك مرتبه دویست نفر سیصد نفر هجوم میآورند و در هشت فرسخ فاصله چهار نفر سوار امنیت بیشتر موجود نیست چه میتوانند بکنند؟ بعلاوه امنیت يك لوازمی در بعضی نقاط لازم دارد باید تلفنهائی داشته باشد و يك وسائل کاری داشته باشد و بکلی این وسائل در امنیت موجود نیست. فعلاً مذاکرات بین وزارت داخله و وزارت مالیه در جریان است و حتی امروز عصر هم در این باب با یکی از افراد میسیون امریکائی (رئیس محاسبات) مشغول مذاکره بودم و قرار شد باریس کل مالیه صحبت کند که شاید مبلغی برای سال آتی بتوانیم بودجه امنیت اضافه کنیم و همان طوری که منظور نظر آقایان است بطور کلی و اساسی از این قبیل چیزها جلوگیری شود درین قسمت بخصوص هم بطور کافی اقدامات شده و بمحض اینکه جواب رسید خاطر آقایان مسبق میکم

رئیس - آقای شیروانی هم سؤالی داشتند؛ مسبق کرده اند آقای وزیر داخله را.

شیروانی - بلی؛ البته آقایان تصدیق میفرمائید يك ناسیسانی از قبیل سرویس هوا پیمائی با راه آهن با امثال اینها از نقطه نظر مصالح مملکت يك چیزهای خوبی است ولی البته این قبیل ناسیسات باید نوعی باشد که بدست صاحب مملکت و بدون اینکه بیم نفوذ خارجی در آن تصور شود ایجاد بشود ما البته اگر مملکتان راه آهن نداشته باشد با سرویس هوا پیمائی نداشته باشد یا سایر مؤسسات جدید را نداشته باشد و مال خودمان باشد همین طور که هست بهتر از این است که خدای نخواستہ يك زلزلی در وضعیتش ایجاد شود مثلاً مثل هندوستان یا جا های دیگر راه آهن ناسیس شود ما البته همین طوری که توانسته ایم تا يك قسمتی از همین آثار جدید تمدن استفاده بکنیم بتدریج استفادات کافی هم خواهیم کرد و ناسیسات مفیده هم ایجاد خواهیم کرد خودمان با پول خودمان و با اراده شخصی خودمان. آقایان مخصوصاً نمایندگهای جنوب اهمیت خلیج فارس را بخوبی میدانند خلیج فارس از نظر اقتصادی بعقیده بنده اگر دولتهای ما توجهی بکنند مهمترین نقطه ایست که ما میتوانیم از تجارت و سایر مولدات ثروت و غیره از آنجا استفاده کنیم خارجیها لقب خلیج فارس را این طور گذاشته اند که جواهر دریاها (جیول اف سیز Juel of seas) ما اغلب برای ماهیهای بحر خزر فریادها میکنیم و حقاً هم باید بکنیم و استفاداتی هم ببریم دادها می زمین و بالاخره فشارها میآوریم بدولت ها کارها میکنیم عملیاتی می کنیم مقاله ها مینویسیم ولی یادی از مروراید های خلیج فارس نمی کنیم بنده تصور میکنم اگر يك دولتهائی حقیقه وظایف خودشان را کاملاً بخوانند انجام بدهند در اول قدمی که میخواهند برای مملکت بردارند مخصوصاً درین موقع دنیا باید يك توجهی بخلیج

فارس بکنند. خلیج فارس از نقطه نظر سیاسی و نظامی بمقیده بنده يك نقطه ایست که مربوط بحیات این مملکت است. اگر ما يك نظر عمیقی در مسائل سیاسی و نظامی این مملکت داشته باشیم باید بدانیم که وقتی ننگه هرمز را در نظر بگیریم و خلیج فارس را يك سپر بزرگی در مقابل مملکت خودمان قرار بدهیم از هر گونه حوادثی ایمن هستیم و همین طور از نقطه نظر تجارت آزاد بادیا خلیج فارس يك نقطه ایست که بالاخره ما را با تمام نقاط کره ارض مربوط میکند و تجارت ما را در تمام عالم انتشار میدهد. البته لازم نیست حالا سؤال خودم را زیاد طول بدم. اهمیت کشتی رانی برای يك مملکتی آقایان نمایندگان و وزیر محترم داخله مسبقند که چه قدر است. جنگهای بزرگ دنیا برای دست پیدا کردن بدریاها و استفاده از کشتی رانی است چه نظامی و چه اقتصادی. این تلفاتی که داده میشود در جنگها قسمت اعظمش مربوط براه پیدا کردن بدریای آزاد است. دولتهای ما البته دولتهای امروزی بعد از نهضت سوم حوت و آن تغییرات مهمی که در مملکت ما شد و يك تجدیدی در حقیقت شروع شده است در ظرف این چهار پنج سال آقایان باید بدانند که آن کارهای پرسنی و قرطاس بازها و بالاخره آن گذاشتن و برداشتن اعضاء ازین ولایت بآن ولایت، فرستادن مأمورین، اینها کار دولت نیست، بخصوص يك مملکتی که میخواهد شروع بکند باصلاحات و باید بدانند که يك وظایف مهمتری دارند وزارت داخله البته همان طوری که تشخیص داده شده يك وظایف جدیدی را شروع کرده از نظر صحبه و تشکیلات مملکتی باید این نکته را هم در نظر بگیرد که از نظر حفظ نفور و حدود و بنادر و سرحدات و ایجاد بنادر نظامی و غیره يك وظایف خیلی سنگینی دارد و بنده فقط درین جا همین تذکر را میدهم که وزیر محترم داخله يك قسمت اوقات زیادش را نسبت بسرحدات و بنادر ما مصروف میکنند و بدانند

که باید عالیتر مقام زمین مأمورین با حقوقهای کافی در سرحدات مخصوصاً در سرحدات باشند. ما برای يك مبادله یستی بین المللی فرضاً يك وقت بنده در دوره پنجم یاد دارم که چندین جلسه اوقات ما صرف شد برای اینکه چه قسم با کتھای ما با دلبا مبادله شود و قرارداد های آن را مفصلاً مدون کردند آوردند بمجلس و همان طور که باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد ماده بماده مطرح شد و در این جا بحث کردیم پیشنهاد کردیم، رای دادیم و مجلس شورای ملی تصویب کرد. بهر حال برای اینکه يك قدری عبارات بنده (چون موضوع مهم است) پس و پیش نشده باشد سؤال خودم را کتباً نوشته ام. اطلاعاتی که بینده رسیده است يك قرارداد بین المللی هوا پیمانی در دو الی سه سال قبل بین چند دولت در یکی از پانتهای اروپا منعقد و نماینده ایران با اجازه وزیر خارجه وقت آن قرارداد را امضاء نموده است. تقریباً در يك سال قبل يك سرویس هوا پیمانی بین لندن - قاهره - کراچی - بندر عباس - لنگه - بوشهر - بصره و بغداد تأسیس، اجازه تأسیس این سرویس در سواحل ایران نیز با امضای یکی از وزرای خارجه ما رسیده است این اطلاعات بهت آور را بنده میل نداشتم باور کنم و همیشه انتظار تکذیب آن را میکشیدم، اخیراً اطلاعات داخلی که بینده رسیده است حاکی است که در بوشهر لنگه، بندر عباس از طرف سرویس مزبور «آردرم» ها با قلمه مرغی ها با فرودگاههای آئرویلان و استحکامات نظامی مربوطه باین کار و مهیاخانههای مخصوص بر از آنوقت و ذخیره ساخته شده و سرویس هوا پیمانی منظمی در مهمترین نقاط مملکت ما تأسیس شده است این طور بمخاطر دارم در موقع جنگ عمومی يك آئرویلان از آسمانهای سوئیس که يك دولت طرف بود عبور کرده و باد داشتهای شدیدالحنی بین دولت سوئیس و آلمان مبادله

شده و بالاخره منتهی بعذر خواهی گردید اگر ذهن بنده اشتباه نکرده باشد تقریباً دو سال قبل يك فروند آئرویلان فرانسوی با يك دولت دیگر از آسمانهای همین خلیج فارس عبور کرده بود از طرف دولت اعلیحضرت پهلوی یاد داشتیم - آئی داده شد بنده با نهایت احترام مخصوصاً از وزارتین داخله و خارجه سؤال میکنم آیا امضاء قرار داد بین المللی اجازه تأسیس هوا پیمانی و وجود چنین مؤسسه که تمام مراحل آن باید حتماً با اجازه مجلس شورای ملی باشد صحت دارد یا خیر؟ و هرگاه خدای نخواستہ چنین اخبار استقلال کشی صحت داشته باشد تصور میکنم جمیع همکاران بنده با بنده موافقت فرموده و اعتماد خود را از دولت امضاء کنند و تصدیق کنند آن سلب نمایند

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

وزیر داخله - سؤالی را که آقای شیروانی کرده بودند بطور اجمال این بود که راجع بمؤسسه هوا پیمانی سؤالی داشتند ولی مضمون سؤالی را که قرائت کردند به بنده نرسیده باین جهت بنده در اول جلسه آئینه مشروحا جواب سؤال آقایان با اطلاعات مقتضی و لایحه هم که در این باب از طرف دولت حاضر شده میآورم در مجلس و جواب هم عرض خواهم کرد و مطالب هم این طور هائی که فرمودند نیست.

شیروانی - امیدوارم نباشد.

رئیس - آقای نجومی هم سؤالی دارند؟

نجومی - بنده بعد سؤال را میکنم.

رئیس - دستور امشب لایحه بانک است از ماده هشت لیکن تقاضای تغییر دستور شده است.

(پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه منع اشیاء تجملی در درجه اول جزء دستور شود.

بعضی از نمایندگان (با همههمه) - چرا؟ ما مخالفیم رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - استدعا دارم آقایان مهلت بدهند و توجه بفرمایند که بنده چه میخواهم عرض کنم بعد اگر مخالف عقیده آقایان بود بفرمایند يك لایحه از طرف دولت برای منع ورود اشیاء تجملی آمد اینجا و يك تغییراتی در افکار مردم داد البته زمینه این لایحه این بود که بشفعت ملت تمام شود بدبختانه بضرر ملت تمام شد پیشنهادی که بنده کرده ام برای این است که بدانیم چرا این لایحه آمد و چرا مسکوت عنه ماند چه نتیجه ما گرفتیم؟ نتیجه رفت بچیج خارجی مردم شروع کردند و يك وجوهی فرستادند بخارج و چون جنس را اگر میخواستند از کار خانجات برایشان ارزان تهیه شود مهلت لازم داشت برای اینکه جنس را فوراً اینجا برسانند صد سی و صد چهل روی قیمت جنس های موجوده رفت و این بضرر مملکت است. همان جنس های گرانرا میآوردند اینجا میفروشدند. بنده مقصودم از این پیشنهاد این بود که اگر واقعاً لایحه عملی است و باید در مجلس مطرح شود زودتر بشود تا تکلیف مردم معین شود اگر هم نباید بشود از طرف دولت يك اعلانی بشود که عجزاً مسکوت عنه است که بیش ازین ضرر ملت نخورد مقصود بنده این بود

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده با فرمایشات آقای ارباب که در واقع بکنوع تذکری بود موافقم و مخالفی هم ندارم که در جلسه آئینه جزء دستور بشود و هیچ دلیلی هم برای خروجش از دستور نمی بینم بفرض اینکه خدای نخواستہ دولت هم الصرافی از این کار کرده باشد حکومت بمجلس است و مجلس نخواهد گذاشت که این لایحه از دستور خارج بشود و مسکوت عنه بماند لکن نظر باینکه لایحه بانک چند ماده مختصرش که خیلی هم محل اختلاف نیست باقی مانده

خوب است ایشان هم موافقت فرمایند که این لایحه تصویب بشود و در جلسه آتی هم بنده با ایشان موافق لایحه که اسمش را منع اشیاء تجملی گذاشته اند (و بنده عقیده ام اینست که این کلمه بی مورد اینجا گذاشته شده است و ایجاد اختلافی کرده است) جزء دستور باشد.

ارباب کیخسرو - اجازه میفرمائید؟ ... بنده هم موافقم که جزء دستور جلسه آینده باشد

رئیس - ماده هشتم از لایحه بانک مطرح است

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۸ - رئیس بانک هر سه ماه یکمرتبه راپورت عملیات و معاملات خود را منتشر خواهد نمود بعلاوه وزارت مالیه مکلف است هر سه ماه یکمرتبه بتوسط یکی از مفتشین درجه اول و هیئت وزراء لااقل سالی یک مرتبه بوسیله یک کمیسیون عملیات و دفاتر بانک را تفتیش و رسیدگی نمایند.

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - مخالفت بنده نسبت بماده هشتم راجع بان قسمتی است که کمیسیون بر لایحه دولت اضافه کرده دولت لایحه که پیشنهاد کرده این بود که رئیس بانک در آخر هر ماه راپورت جامعی از کلیه عملیات بانک تهیه و منتشر کند و این قسمت را که کمیسیون تبدیل کرده و آخر هر ماه را هر سه ماه کرده بنده هم موافقم که هر سه ماه یکمرتبه رئیس بانک نتیجه عملیات بانک را منتشر کند ولی علاوه کرده اند که هر سه ماه یکمرتبه هم از طرف وزارت مالیه بتوسط مفتش عملیات بانک تفتیش شود و در ظرف هر یکسال هم از طرف هیئت دولت تفتیش شود. این تفتیش که از طرف دولت و وزارت مالیه برای بانک بشود اگر چه نظر کمیسیون برای مزید استحکام و اطمینان کار بانک است ولی بمقتضای بنده مضر است زیرا بانک بمنزله یککنفر ناجر است و همینطور که اگر دفاتر یککنفر ناجر هر سه ماه

طاهری لازم است توجه فرمایند که کلیه بانکگانی که تاسیس میشود ولو سرمایه اش هم از دولت نباشد و از افراد باشد همیشه دولت بملاحظه نظارتی که در کلیه معاملات دارد یعنی معاملاتی که افراد در آن شرکت کرده اند حق دارد در آن شرکتها و آن بانکها نظارت داشته باشد اگر مراجعه فرمائید بااسنامیه شرکت های متحدیکه در خارجه تشکیل شده است یا بانکگانی که ایجاد شده همیشه نظارت دولت در آنها هست - زیرا دولت که ضامن اجرای قانون و امنیت جانی و مالی مردم است نباید بی اثر بنشیند و نگاه کند که یک مؤسسه پول مردم را هر طور بخواهند عمل بکنند.

وقتی که در مالک متمدنه امروزه این اصول برای شرکت های مختلفه و غیر دولتی دایر باشد. یک تجارتخانه و یک مؤسسه که تمام سرمایه آن متعلق بدولت است و بعلاوه وجوه افراد هم در آنجا داخل میشود بطریق اولی دولت باید نظارت کند اول از طرف وزارت مالیه هر سه ماه یکدفعه مفتش باید برود عملیات او را به بیند سالی یکدفعه هم از طرف دولت ولی این تفتیش مستلزم این نیست که وقتی تفتیش کرد هر چه مشاهده و ملاحظه کند آنها را منتشر کند فقط برای این است که دولت مواظب باشد ببیند معاملات بطور صحیح جریان دارد یا نه و چیزیکه از طرف مردم و دبیره گذاشته شده است موجود هست یا نیست و وجوه بانک بطوریکه قانون اجازه داده است مصرف میشود یا نه دولت مأمور نظارت این جریان است و باید همیشه حق نظارت داشته باشد برای اینکه ضامن بانک در مقابل افراد دولت است که این بانک را تاسیس میکنند و باید عملیات او را نظارت کند بنابر این گمان میکنم درین ماده ایرادی نباشد و اینکه ابتدا پیشنهاد شده بود ماهی یکمرتبه این را تصدیق فرمائید که ماهی یکمرتبه عملی نیست که بشود در کار یک بانک نظارت کرد کتر مدنی را که بنظر رسید با موافقت رئیس کل مالیه سه ماه بود که وزارت مالیه

تفتیش بکند و او هم نتیجه عملیات خودش را راپورت بدهد. رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - بنده تصور میکنم که مدافعات مخبر محترم از نظر یک اداره دولتی خیلی صحیح بود زیرا باید در فلان اداره دولتی که یک مالیاتها یا مخارجی وارد میشود در هر دقیقه یککنفر مفتش که هویتش هم هر چه باشد برود دفاترش را زیر و رو بکند و بالاخره تفتیشت بکند ولی یک مؤسسه که مامیخواهیم درد دنیا دارای یک اعتباراتی باشد (اعتبارات تجاری) و مخصوصاً هم اینجا اضافه شده که شعبه های آن در خارجه هم تاسیس بشود آنوقت هر روز دفاتر آن در دست یککنفر مفتش مالیه بیفتد، یکی ودبیره گذاشته، خرجهای آن شده بالاخره در این مملکت بکعبه اشخاصی هستند که پول خودشانرا میخواهند بگردانند در بانک ملی خودشان و نمیخواهند هر روز مفتش مالیه برود آنجا و تفتیش کند، بانک میخواهد چه بکند؟ این کار بکلی یک مؤسسه تجاری را از اعتبار می اندازد تفتیش بانگراهم البته نمیشود انکار کرد یک مفتشی لازم است ولی همینطور که در سایر مؤسسات تجاری خارجی می بینیم یککنفر کمیسر معین میکنند بالاخره ما یک بانک شاهنشاهی اینجا داریم که مال ماست حالا مدیرش خارجی است باشد ولی مال ماست یککنفر کمیسر داریم که میتواند حساب و دفاترش را رسیدگی کند در جلسات عمومی حاضر بشود و بالاخره تفتیش کند ممکن است بانک خودمان را هم دونا کمیسر برایش معین کنیم از اشخاص عالیمقامی که اعماد داشته باشیم و بالاخره حق داشته باشند بروند یک مؤسسه ملی را رسیدگی بکنند والا اینکه نوشته از طرف هیئت وزراء سالی یکمرتبه بروند آنجا را تفتیش و رسیدگی کنند این یک هرج و مرجی میشود. اما راجع بانتشار صورت عملیات بانک، این هم تا آن درجه که وضعیت اقتصادی و سیاسی یک مؤسسه تجاری اجازه میدهد باید صورت عملیاتش منتشر

یکمرتبه تحت تفتیش دولت در آید از اعتبار او کاسته میشود نسبت ببانک هم همینطور است. برای اینکسبه در حرف تجارت معروف است که دفتر ناجر بمنزله ناموس ناجر است. گرچه تفتیش باید بشود ولی از طرف خود بانک باید بشود از طرف دولت اگر بنا باشد بدفاتر بانک تفتیش بشود معاملات بانک اصف میشود....

همادی - در واقع بانک هم مال خود دولت است

دکتر طاهری - اجازه فرمائید. بلی بانک مال دولت هست ولی یک مؤسسه تجاری است وقتی مؤسسه تجاری شد دیگر مال دولت نیست که هر روز بتواند برود دفاترش را تفتیش کند. ناجر وقتی که معامله میکند با بانک یا یک صرافخانه دیگر مبالغی مقروض میشود یا ودبیره میگذارد میباید ندارد این را همه کس بداند و همیشه تحت تفتیش دولت بیاید چنانکه یککنفر شخص اگر بنا باشد عملیاتش و کارش همه وقت در تحت تفتیش دولت باشد آزادی ازش سلب میشود. بعقیده بنده اگر چنانچه دفاتر بانک هر سه ماه یکمرتبه تحت تفتیش مالیه بیاید خیلی از نجار صرف نظر میکنند از معامله با این بانک و با بانکگانی معامله میکنند که اینطور نیست و دفاترشان محفوظ و مستور است و آنکهی این قضیه تفتیش جزء مواد نظامنامه است جزء مواد قانون نباید باشد از طرف خود بانک باید تفتیش شود جزء مواد نظامنامه هم باید نوشته شود بعلاوه اینطور هم که نوشته شده که هر سه ماه یککنفر مفتش عملیات بانگرا تفتیش کند این اصلاً عملی نیست زیرا بانگی که در تمام ایالات و ولایات خارجه شعبش دایر است سه ماه یکمرتبه یککنفر مفتش چطور میتواند تفتیش بکند و اصولاً بنده این قسمت را که در قانون نوشته شود عملیات بانک سه ماه سه ماه تحت تفتیش دولت باید بیرون بیاید مضر بحال بانک میدانم.

فهمی (مخبر کمیسیون قوانین مالیه) - آقای دکتر

شود چنانکه می بینیم مؤسسات خارجی هم در هر سال یا ششماه یکمرتبه بکسورنی از عملیات خودشان و منافع خودشان و معاملات که کرده اند معین میکنند اما کلیه مسائل مربوط ببالکرا ششماه سه ماه یکمرتبه بخوانند منتشر کنند بنده تصور میکنم این بانك شباهت بیک اداره مجله یا يك مؤسسه عجیب و غریبی پیدا میکنند که اسمش را نمیشود بانك گذاشت .

رئیس - آقای خواجوی .

خواجوی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای ارباب کیخسرو .

ارباب کیخسرو - مخالفم .

رئیس - آقای آقاسید یعقوب .

آقاسید یعقوب - مخالفم .

رئیس - آقای یاسائی .

یاسائی - مخالفم .

رئیس - آقای افشار .

افشار - آقای دکتر طاهری در ضمن بیانات خودشان فرمودند که دفتر تاجر بمثابه ناموس تاجر است این کاملاً صحیح است ولی اگر يك تاجری حقیقه سرمایه نداشته باشد اعتبار هم نداشته باشد ولی بایک صورت ظاهر سازها بخواند با سرمایه دیگران تجارت بکند بعد هم اگر ورشکست شد اهمیت ندارد تصدیق فرمائید که دفتر چنین تاجری بمثابه ناموس نیست ، ما باید در این مملکت دقت کنیم که میزان سرمایه هر تاجری بدولت کاملاً معلوم باشد و دولت بداند فلان تاجری که تجارت میکند دارای چه مقدار سرمایه است و در چه رشته تجارت میکند وقتی که يك تاجری دارای يك سرمایه باشد البته بیم و هراس نخواهد داشت که تجارت او معلوم و مکشوف باشد و همه میدانند که دارای اعتبار حقیقی هست یا نیست گفته شد اشخاصیکه درین بانك ملی پول خواهند گذاشت یا و بدهه میگذارند وقتی که

ماده هشتم - رئیس بانك مکلف است که ششماه یکمرتبه راپرت وضعیت عمومی بانك را منتشر کند و سالی یکمرتبه خلاصه حساب (بیلات) خود را بوزارت مالیه بدهد .

پیشنهاد آقای کلزونی : بنده ماده ۸ را بقرار ذیل پیشنهاد میکنم .

ماده ۸ - رئیس بانك باید سالی یکمرتبه عملیات و معاملات خود را مشروحاً منتشر نماید و وزارت مالیه مکلف است که سالی یکمرتبه عملیات و دفاتر بانك را تفتیش نماید و همچنین هیئت وزراء لا اقل سالی یکمرتبه تمام عملیات و معاملات و دفاتر بانك را بوسایل مقتضیه رسیدگی خواهند کرد .

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو . بنده پیشنهاد میکنم ماده ۸ لایحه تاسیس بانك این قسم اصلاح شود :

ماده ۸ - رئیس بانك باید هر ششماه یکمرتبه گزارش عملیات و معاملات خود را تقدیم دولت و سالی یکمرتبه اطلاعات مقتضیه را منتشر نماید بملاوه وزارت مالیه مکلف است بمحدود گزارش تقدیمی تفتیش نماید پیشنهاد آقای اعتبار :

ماده ۸ را بطریق ذیل اصلاح و پیشنهاد مینماید وزارت مالیه میتواند در هر موقع محاسبات بانگرا بوسیله مأمورین مخصوص و مسؤلی بطوریکه جزئیات عملیات بانك منتشر نشود تفتیش نماید و رئیس بانك نیز مکلف است در رأس هر ششماه خلاصه عملیات خود را انتشار دهد .

پیشنهاد آقای شیروانی : ماده ۸ بطریق ذیل پیشنهاد میشود .

ماده ۸ - رئیس بانك هر ششماه یکمرتبه خلاصه از راپرتهای لازمه عملیات خود را منتشر خواهد نمود بملاوه دولت مکلف است بکنفر شخص درجه اول برای نظارت در امور بانك تعیین نماید . مفتش مزبور مکلف خواهد بود هر سال یکمرتبه نتیجه تفتیشات خود را تقدیم

هیئت وزراء نماید

پیشنهاد آقای حاج میرزا حبیب الله امین : بنده پیشنهاد مینمایم رئیس بانك هر ششماه یکمرتبه بطور کلی صورت معاملات خود را انتشار خواهد داد و وزارت مالیه میتواند نسبت بان صورتیکه بانك انتشار داده است تفتیش نماید .

پیشنهاد آقای نگهبان : بنده پیشنهاد میکنم هر ششماه حساب تصفیه و راپورت خود را بمالیه بدهد بحسب معمول بانگها .

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب . ماده هشتم را این نوع پیشنهاد میکنم .

ماده هشتم - رئیس بانك هر ششماه یکمرتبه راپورت عملیات خود را منتشر نماید و وزارت مالیه سالی یکمرتبه راپورت عملیات بانك را پس از تفتیش بمجلس شورای ملی تقدیم نماید .

پیشنهاد آقای بامداد : پیشنهاد میکنم این ماده برای مطالعه دقیقتری بکمیسیون ارجاع شود .

پیشنهاد آقای مدرس : پیشنهاد میکنم مادام هشتم بترتیب ذیل نوشته شود :

رئیس بانك هر سه ماه یکمرتبه با رعایت مقتضیات راپورت عملیات و معاملات خود را منتشر مینماید و بملاوه دولت بکنفر شخص بصیر مهم که سمت مفتش اول را اقلادار باشد از برای تفتیش عملیات و دفاتر بانك معین نموده و مسؤل خواهد نمود .

رئیس - پیشنهاد آقای بامداد مقدم است . بفرمائید نارای بگیریم .

بامداد - عرض کنم امر دابر است بین افشا کردن معاملات و ودایع و محاسبات بانك وعدم تفتیش . اولاً هیچ نمیشود از تفتیش صرف نظر کرد و قائل شد باینکه بانك سر خود باشد . البته باید تحت تفتیش باشد و از آنطرف نکته مهم این است که ما میخواهیم اکر يك وجوهی مردم دارند بیاورند در این بانك بگذارند که هم بانك

از معاملات آن وجوه استفاده کند و هم آنها از پول خودشان استفاده کنند. اگر بنا باشد بطرفی که ماده انشاء شده سه ماه به تمام عملیات بانک انتشار پیدا کند هیچ کس همالطور که یکی از نمایندگان محترم اظهار کردند حاضر نیست با صد تومان پول خودش را در این بانک بگذارد. و اینکه آقای افشار فرمودند که اگر مشروع است با نامشروع فلان بشود این يك مطلبی است که بنده نمیتوانم در این باب داخل شوم بنابر این برای اینکه جمع بین این دو نظر بشود که هم گفتیش در بانک باشد و هم از این محظور ما فارغ شویم بنده پیشنهاد کردم این ماده برود به کمیسیون که آنجا با يك دقیق جامع الاطراف این ماده انشاء بشود بعد بنابند مجلس.

مخبر - بنده تصور میکنم اگر برای هر يك از این پیشنهادات بخواهند توضیح بدهند چهار جلسه وقت مجلس تلف می شود بنا بر این تقاضا میکنم این پیشنهادات با ماده ارجاع شود بکمیسیون تا در آنجا دقت شود.

رئیس - اگر میل دارید چند دقیقه تنفس داده شود ؟

جمعی از نمایندگان - صحیح است.
(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و بافاصله سه ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - ماده (نه) مطرح است.
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۹ - بانک ملی میتواند وجوه مختصر که مبلغ آن کمتر از یکقران باشد از هر کس قبول نموده رسید بدهد و هر وقت جمع وجوه متعلقه بشخص واحد از ده تومان تجاوز کرد مطابق بانک حق المضاربه بان نیز تعلق خواهد گرفت.

مخبر - يك که حذف شده است. مطابق (نظامنامه) بانک

رئیس - آقای خواجوی

خواجوی - بنده موافقم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده لظرم این است که در اینجا این دوسه عبارتیکه نوشته شده حق نظامنامه است نه قانون - و در واقع این عنوان نظامنامه است و محتاج نیست در اینجا نوشته شود معلوم است که غرض ما این است که بانک باید محل امانت باشد که مردم وجوهشان را ببرند آنجا دیگر باید رسید بدهند و چه بشود و چه نریب واقع نشود لازم نیست و بنده اساساً با عبارت آخر مخالفم که در مجلس صحبت کنیم يك نظامنامه دارد بهمان ترتیب که در نظامنامه هست عمل میشود و دیگر در قانون نوشته شود حق الفلان و فلان اینرا بنده مخالفم همینقدر آقای مخبرم قبول کند که نوشته شود امانات را بانک قبول کند دیگر راجع بان حقوق يك نظامنامه خواهد داشت که مطابق آن عمل خواهد شد و دیگر این عبارتها را بنده مخالفم.

رئیس - آقای خواجوی

خواجوی - این ماده بملاحظه مساعدت و کمک بفقراء و اطفال مدارس که اگر يك مختصر وجوهی دارند جمع آوری کنند نوشته شده است که در آنجا از يك قران بیالا اینطوری که تازه معمول شده بانک قبول میکند نمبر بانها میدهند و این وجوه جمع میشود تا بمبلغ ده تومان که رسید يك حقی برای او تعلق میگیرد و ترتیب شرعیش را هم این جا حق المضاربه معین کرده اند چون ربح و تنزیل اینجا مورد ندارد و خلاف شرع میشود این بود که بکسورت شرعی برای این معین کرده اند و برای اینکه اطفال و فقرا و ضعفا پولشان را هدر ندهند و یکقران يك قران بتوانند جمع کنند و برای آنها هم يك استفاده بشود اینماده معین شده و يك لغت دیگری هم برای این نبود که در این جا ذکر شود و بنده تصور

نمیکم مخالفی داشته باشد.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده اصولاً با این ماده موافقم اگر چه حالا میخواهم مخالفت کنم لیکن بنده میخواهم جواب آقا را عرض کنم - اینکه میخواهید بانک را مکلف کنید که یکقران را هم بپذیرد اگر اینماده را ننویسیم هیچ الزامی ندارد هیچ بانکی نمی آید یکقران بگیرد و قبض بدهد و حالا که نظر مساعدت با فقرا است و بالاخره نظرم این است که يك رعایتی نسبت بفقرا و صاحبان يك قران کرده باشند اینماده برای الزام بانک در این جا لازم است لیکن آنجائی که میگوید (همین که از ده تومان تجاوز کرد) بنده يك اصلاح عبارت پیشنهاد کرده ام که (به ده تومان که بالغ شد) آنوقت این نظر ملحوظ بشود.

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - موافقم

رئیس - آقای افشار

افشار - بنده موافقم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - چند فقره پیشنهاد رسیده است قرائت میشود

(بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای فیروز آبادی - بنده پیشنهاد میکنم که نوشته شود مبلغی که کمتر از پنج تومان باشد قبول نماید و رسید بدهد

پیشنهاد آقای کازرونی - بنده اصلاح ذیل را در ماده ۹ پیشنهاد میکنم که جمله (از ده تومان تجاوز کرد) (به ده تومان بالغ شد) تبدیل شود

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب - پیشنهاد میکنم ماده ۳ این نوع اصلاح شود: بانک ملی میتواند وجوه مختصر که مبلغ آن کمتر از يك قران باشد قبول نموده مطابق نظامنامه معمول خواهد شد

پیشنهاد آقای باستانی - بنده پیشنهاد میکنم ماده ۳ حذف شود

پیشنهاد آقای افسر - پیشنهاد میکنم مبلغی که کمتر از يك تومان باشد.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده نظر بمساعدتی که فرمودند با فقرا میشود این ماده را قبول می کنم که اگر فقرارو جوی داشته باشند بدهند آنجا و بيك طریق مشروعی هم عایدات داشته باشد که بانها بدهند ولی از آن طرف که یکقران نوشته شده و از این بانک يك قبض رسیدی میخواهند این اسباب زحمت میشود و شاید چندان نتیجه مطلوبه هم نداشته باشد باین ملاحظه بنده پیشنهاد کردم که کمتر از پنج تومان نباشد

مخبر - اینجا پنج تومان یا يك تومان مقصود اصلی ما را بعمل نیآورد بجهت اینکه این قسمت این ماده در حقیقت معنی (Caisse d'epargne) کس دپارنی صندوق ذخیره است که خیلی کمتر از یکقران هم میشود فرض بفرمائید يك عمده در روز سه قران با چهار قران میگیرد ممکن است سه قران آنرا در روز خرج کند و يك قرائش را بگذارد در صندوق - این وجوهی است که برای آن پس انداز کنند هیچ محسوس نمیشود ولی رو بهمرفته ممکن است يك مبلغ معتناهی بشود و برای بانک هم زحمتی ندارد بجهت اینکه ممکن است نمبر بخرد و نمبر را بصندوق تحویل بدهد یا يك کتابچه های کوچکی تحویل بدهد و دیگر دفتر و منشی و مستوفی نمیخواهد از روی همان کتابچه ها یا از روی نمبر حسابش را میتواند نگاه دارد و در آخر سال يك وجوه معتناهی که هیچ طرف توجه نبوده است برای اشخاص جمع میشود

رئیس - رای گرفته می شود به قابل توجه بود پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقابان موافقتین قیام فرمایند

(عده قلیبی قیام نمودند)

رئیس - آقایان! بوجه شد. آقای کازرون
مخبر - اصلاح عبارتی آقای کازرون را بنده قبول
نمی‌کنم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده آن کله آخر (معمول خواهد
شد) را تبدیل میکنم به (مطابق نظامنامه علیحده رفتار
خواهد نمود) که آن قسمت اصلاح شود بنده نظرم این
بود که آن عبارت قبل جزء نظامنامه است و در قانون
نباید باشد. هم‌طور که در نظر مخبر محترم هست و سایر
نمایندگان محترم هم متوجه هستند بانك وجوه را از هر
کسی قبول میکنند اما ترتیب از چه قرار باشد آن را
نظامنامه معین کند و خواستم دیگر در قانون نباشد.
نظراول را که نمایندگان محترم دارند بنده هم قبول میکنم
که بکفرانرا هم بپذیرند ولی آن قسمت آخرش باید در نظامنامه
نوشته شود

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست؟

مخبر - بنده گمان میکنم باشد بهتر است

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای آقا سید

یعقوب. آقایان موافقین قیام فرمایند

(عدده کمی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. آقای افسر

افسر - عرض کنم ممکن است در شرکت‌های کوچک
بانك شرکت صد دیناری یا یکشاهی و یک سانتیمی و امثال
ذلك باشد ولی بانك پنج میلیونی و بانك اداره مفصلی
را باید فکر کرد که به چه ترتیب ممکن است این کار را
بکنند؟ بکفران را باید ثبت بکنند، نوشته بدهد، در دفتر
بنویسد بانك کارهایی بکنند که بالاخره وقتش هدر نرود
و بیشتر از بکفران وقت تلف میشود اینها توضیح
وقت است و نباید خودمان را خوشنود کنیم والا
ممکن است بنده پیشنهاد کنم بانك شاهی باشد ولی
باید فکر کنیم این که این جا نوشته است بانك قران

بیشتر. از این وقت صرف میشود و من این را شوخی
میدانم فرضاً بانك قبول کند ولی آن کسی که باید
برود بانك قران را بدهد بانك اگر در طهران باشد باید
دو قران پول واکون و درشکه بدهد برود آنجا یا خیر
اگر پیاده برود از کارش عقب می‌افتد و اگر عمده است
از مزدش باز میماند و بانك ساعت وقتش هدر میرود
که می‌خواهد برود بکفران بانك بدهد و بنده این
را بشوخی شبیه زمینم و معتقدم که کمتر از یکتومان
خوب نیست.

مخبر - توضیحات این قسمت را در پیشنهاد آقای
فیروز آبادی عرض کردم و آنطوری که آقای افسر تصور
کردند نخواهد بود زیرا همان تحصیلداری که نشسته است
پشت صندوق ممکن است بکفران را بدهند بانك بایک
ورقه کوچک بگیرند و محتاج به ثبت هم نخواهد بود و
مبلغ را در روی تمبر یا ورقه‌هایی که هست تعیین
خواهند نمود بعلاوه باید ملاحظه فرمایند که طبقات
بی‌بضاعت اگر بانك تومان داشته باشند برای آنها سرمایه است
و میبرند برای بانك کار دیگری مصرف میکنند و آن
نظری که ما داریم بعمل نمی‌آید.

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای افسر
آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند
(عدده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای باستانی راجع
به حذف است

مخبر - باصل ماده رای بگیرید

رئیس - توضیح بدهند

باستانی - عرض میشود. بنده که این ماده را از
مواد قانونی میدانم. این ماده نظامنامه است. طرز
عمل بانك را باید نظامنامه معین کند آنهم رئیس بانك
مطابق مقتضیات و احتیاجات بانك نظامنامه تدوین بکند
و طرز عمل را در نظر بگیرد و جوهی که نادیده میکنند ترتیب

مضاربه اش چه باشد. اینها با نظامنامه است حالا ما
بباینم اینجا حق المضاربه بنویسیم این بانك موضوع شرعی
است و بالاخره تطبیق نمیکند با این مسئله. مضاربه شرعی
بانك مقررانی دارد و اینطور نیست که اینجا ما بنویسیم
باضافه هم‌طور که آقای افسر فرمودند اگر بنویسیم بکفران
بدهند بانك و رسید بگیرند این بشوخی شبیه راست. بلکه اگر
بانك بانك مخصوصی برای افراد بی‌بضاعت و اطفال باشد این قیدها
نشود این قدرها مضرتیست ولی در بانك پانزده میلیون
نمیشود این قیدها را کرد و اینجاده با سایر مواد این
قانون هیچ طرف مقایسه نیست و بکفاده کوچک نظامنامه
ایست این است که بنده معتقدم اینجاده حذف شود و
اگر میخواهند بانك چیزهایی نوشته شود در نظامنامه
بنویسند.

رئیس - رای گرفته میشود بماده ۹ با تبدیل تجاوز
کرد به بالغ شد آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دهم

(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده ۱۰ - کلیه دفاتر و نوشتجات و مکاتبات بانك
ملی بزبان فارسی خواهد بود

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده خیلی تعجب کردم که این
ماده را در اینجا دیدم مملکت مملکت ایران زبان رسمی
ما فارسی مثل این است که اجازه داده شود ادارات
بران زبان خارجه استعمال کنند! زبان خارجه وقتی
استعمال میشود که معاهدات یا قراردادهایی بیاید بمجلس و
طرف هم خارجه باشد آنوقت مینویسند متن آن بجه زبان اعتبار
دارد دیگر اینکه در تمام موارد تمام دفاتر و نوشتجات
هرچه که هست در مملکت ایران و در ادارات باید حتماً
فارسی باشد. ذکرش را بنده میدانم برای چیست؟
مثل این است که اجازه داده شود باشخاص که بانك

زبان دیگری استعمال کنند ۱۱ بانك مضرت دیگری
دارد و آن این است که این جا نوشته اند: باید
بزبان فارسی باشد و آنوقت بطور کلی مراسلات را هم
نوشته اند در صورتیکه بانك بکفست کارش باخارجه
خواهد بود و در این جا نباید قید کنیم که
حتماً باید فارسی باشد بنابر این دو مضرت دارد و
این قسمت خوبست حذف شود. و بنده پیشنهاد حذف
کردم و وقتی رای ندهند حذف است و اگر بانك شرایطی
برای بانك چیزهایی لازم میدانند در ضمن نظامنامه بنویسند
بعضی از نمایندگان - صحیح است

مخبر - بنده اصراری در باقی ماندن این ماده ندارم
ولی اساساً این نکته را آقایان در نظر داشته باشند که
ما هر اداره را تحت ریاست بانك خارجی گذاشتیم بالاخره
زبان فارسی از آنجا میرود و با این که در قوانین گذشته
هم ذکر کرده ایم معیناً بر خلاف مقصود ما عمل شده است
این جا هم ما رای دادیم که بانك بکنفر رئیس امریکائی
داشته باشد و شاید بعد آن رئیس بیاید و یکی دو نفر
معاون و اینها هم همراه داشته باشد و بالاخره نتیجه
این بشود که بانك روزی تمام دفاتر و مراسلات با زبان
خارجه باشد و ما میخواهیم این بانك هر وقت باشد
بدست رؤسای ایرانی بیفتد و تمام مکاتبات و دفاتر آن
بزبان فارسی باشد این است که ما ناچاریم این مسئله را
قید کنیم که دفاتر و مراسلات را بفارسی بنویسند و
بر فرض که باخارجه هم بخواهند مکاتبه بکنند
هیچ مانعی نیست که متن را فارسی بنویسند
و ترجمه آن را بزبان خارجی ضمیمه کنند چنانکه الان
هم بانكهای خارجه با خیلی از مقامات مراسله با زبان
خارجی مینویسند بدون اینکه محتاج باشند ترجمه بکنند
ولی این بانك را ما میخواهیم تاسیس کنیم و این قسمت
هم لازم است باشد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادها خوانده میشود

(بترتیب ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای دکتر طاهری - پیشنهاد میکنم در ماده

۱۰ نوشته شود. زبان و خط فارسی خواهد بود
پیشنهاد آقای عدل - بنده پیشنهاد میکنم ماده ده بکلی
حذف ده شود.

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو: بنده پیشنهاد میکنم
ماده ده حذف شود

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - توضیحی ندارد این يك چیزی است
که تصور میکنم خود آقای مخبر هم قبول کنند.

مخبر - بدهی است مراسلات زبان که نخواهد بود باید
بخط باشد بنده قبول میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای کازرونی

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم کلمه مکاتبات از ماده ۱۰
حذف شود

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده حقیقتاً ساعت ساعت از وقتی
که مشغول خدمت در این مجلس بودم بریاسم میافزاید
تاکی ما نباید ضعف نشان بدهیم، مستخدمی که ما
استخدام میکنیم اگر زبان فارسی نمیداند باید تحصیل
کند آن مستخدمی که میآید این جا و میخواهد زبان
فارسی ما را لغو بکند و زبان دیگری را اجرا کند او را
باید بیرون کرد نه این که ما تابع او بشویم؛ استقلال ما
برای زبان و برای هر چیزی باید فوق این باشد که مضعف
نشان بدهیم بنده فوق العاده علاقه مند هستم که این ماده
از این جا حذف شود زیرا این ماده این طور نشان میدهد که
مجلس يك اختیاراتی بدیگران میدهد که بعد نمی تواند
جلوگیری کند

مخبر - بنده هم تصور میکنم در عین حال که هر مملکتی
و هر دولتی تمام شرایط استقلال خودش را باید فراهم
قرار بدهد باید عمل هم بکند از این که من آرزو در
قلبم داشته باشم کفایت نیست و فایده ندارد بخصوص که

باشد ولی آنطوری که در قانون نوشته که کلیه مکاتبات
و مراسلات و دفاتر بخط فارسی باشد این نتیجه اش این
میشود که اگر يك وقتی هم لزوم پیدا کرد که خط غیر
فارسی بنویسند بر خلاف قانون رفتار کرده باشند و
بکوقت که لزوم پیدا میکند با خط فرانسه بنویسند
بباید ملاحظه قانونی داشته باشد باین جهت بنده پیشنهاد
کردم کلمه مکاتبات حذف شود و همان دفاتر و نوشتجات
که نوشته اید كافي است تقریباً میرساند که مقصود چه
چیز است حالا اگر اتفاقاً يك موردی هم لزوم پیدا
کرد اقلاناً این اندازه صراحت نداشته باشد که دست
بانك را ببندد.

مخبر - بنده گمان میکنم اگر باید نوشته شود لفظ
مکاتبات هم لازم است و اگر لازم نیست که هیچکدام
نباید نوشته شود.

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای کازرونی
آقایانیکه قابل توجهش میدانند قیام فرمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای شریعت زاده
(بترتیب ذیل خوانده شد)

اصلاح ماده ۱۰

ماده ۱۰ - کلیه دفاتر و نوشتجات بانك و همچنین
مراسلاتی که از طرف بانك در داخله مملکت با افراد و
مؤسسات صادر میشود باید زبان فارسی تنظیم شود.
در موارد مکاتبه با مؤسسات موجوده در ممالک خارجه
بانك میتواند باالسنه خارجی مکاتبه نماید و در عین حال
باید متن مراسلات زبان فارسی تنظیم و ترجمه آن
زبان خارجی در مقابل نوشته شود.

رئیس - بفرمائید.

شریعت زاده - معلوم میشود که بکفدری در این موضوع
افراط و تفریط دارد میشود. بنظر بنده البته بانك تمام
نوشتجات و دفاتر و مراسلاتش در داخله مملکت باید

فارسی باشد ولی چون بانك يك مؤسسه است که با تمام
مؤسسات دیگر در ممالک خارجه مکاتبه دارد نمیتواند
زبان خودش را بانها تحمیل کند...

کازرونی - صحیح است.

شریعت زاده - ولی در عین حال باید متن مراسلات
زبان فارسی باشد و در مقابلش ترجمه آن زبان خارجی
باشد. پیشنهاد بنده این است و عملی و صحیح هم هست.

مخبر - آقای شریعت زاده فرمودند: افراط و تفریط
است و خودشان همین طور پیشنهاد کرده اند. آقای
کازرونی هم با این که مخالف پیشنهاد خودشان بود

فرمودند: صحیح است. عرض میکنم چه ضرر دارد
وقتی که بانك کاغذ مینویسد زبان فارسی مینویسد و ترجمه آن
زبان خارجه باشد؟ همینطوریکه دیگران وقتی با کاغذ

می نویسند زبان خودشان می نویسند زبانهای خارجی را
غالباً از خارج می نویسند و بوسیله زبان پروباکانند
میکنند برای خودشان البته باین وسیله زبان ما هم
در خارجه انتشار پیدا میکند و همینطور که نوشته شده

اگر ما قید کنیم زبان فارسی باشد هیچ مانعی نیست
که ترجمه آن زبان فرانسه بهلویش نوشته شود.

شریعت زاده - بنده هم که همین طور پیشنهاد کرده ام.
مخبر - ولی آن عبارت سرکار خیلی مفصل است.

(پیشنهاد آقای شریعت زاده مجدداً قرائت شد)

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند
قیام فرمایند.

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای آقاسید
یعقوب هم عین پیشنهاد آقای کازرونی است.

آقاسید یعقوب - پیشنهاد بنده يك چیز زیادی هم
دارد بخوانند معلوم میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ماده ده این نوع اصلاح شود: کلیه
دفاتر بانك ملی ایران زبان فارسی خواهد بود.

رئیس - بفرمایید. بنده عرض کنم که آقای آقا سید یعقوب - بنده میخواهم عرض کنم که آقای مخبر محترم درین جواب دادن همه را میخواهند بپایندگان پیش بزنند. خود ایشان که وزیر مالیه بودند تمام دفاتر را برگرداندند بزبان خارجی اما وقتی که در اینجا صحبت میشود بطور طعنه میگویند میل دارم که مسلمان هم باشد و فارسی هم بداند بی بنده میل دارم که تمام دفاتر فارسی باشد و کسی که بایران میآید فارسی هم بداند این چه عیب دارد؟ ما میخواهیم همه مسلمان باشند. بنده عقیده دارم که در تمام دنیا صدای مسلمان بلند بشود و تمام دنیا زیر بیرق ایران باشند. این چه ضرری دارد؟ بنده عشق دارم که نژاد مسلمان و ایرانی در تمام عالم زیاد شود اینک سبب مضحکه نخواهد بود که اگر کسی چنین اظهاری بکنند آقا بطور لطافت و حیل (خنده نمایندگان) ببخشید حیل را اشتباه کردم. بطور لطافت یک نیشهایی بزنند و بفرمایند که باید مسلمان هم باشد یا چه باشد. بنده خیلی میل دارم که تمام وزرایی که مصدر کار میشوند با اهمیت این مسئله بی ببرند و سعی کنند که دفاتر بزبان فارسی باشد خود آقا هم که وزیر مالیه بودند باید کاملاً مواظب باشند که تمام دفاتر بزبان فارسی باشد. در همین مجلس در دوره سوم و چهارم و پنجم پیشنهادی شد و وزراء را تعقیب کردند که زبان فارسی را نشر و اشاعه دهند و اینقدر اجازه ندهند که مکاتب ما بزبان فرانسه یا انگلیسی باشد. زبان مشوق یک ملتی است همینطور که یک ملتی بذاتیان خودش عشق دارد همینطور هم میل دارد که تمام اخلاق و آداب و زبانها همه جا سرایت کند و این عشق را نمیشود از جبلت او گرفت. بنده این پیشنهاد را کردم که جواب فرمایشات آقای فهیمی را داده باشم و چون اساس بانک در دفاتر است از این جهت بنده پیشنهاد کردم که دفاتر بانک بزبان فارسی باشد.

نسبت به اوشتهجات و مراسلات نسیاً با ایشان ما کت باشم هر جا که محتاج شد زبان غیر ایرانی باشد همانطور می نویسند و ما دیگر در قانون ذکر می کنیم ولی مقصود اینست که نسبت به دفاتر بانک مکلف باشد که تمام دفاتر بزبان فارسی باشد ازین جهت بنده کلمه مکاتبات و اوشتهجات را برداشتم و اینطور پیشنهاد کردم. مخبر - اولاً آقای آقا سید یعقوب مهمتی به بنده زدند که هیچ اهمیتی فرمودند وقتی که بنده وزیر مالیه بودم تمام دفاتر را بزبان خارجی کردم. بنده نمیدانم این دفاتر کجا بوده و بچه مناسبت خدمت آقای آقا سید یعقوب رسید که خود بنده از آنها هیچ اطلاع ندارم. آنوقت هم که بنده وزیر مالیه بودم مستخدمین خارجی نیامده بودند و بنده هم که مستخدم خارجه نبودم که بخوام زبان خارجی را نشر بدهم. این است که استدعا دارم وقتی که عیبانی میشوند خوبست نسبت برادرت بکشان خودشان بی لطفی نکنند نسیاً تمام مذاکرات و همه مقصود بر سر همین قضیه بود و این که بنده عرض کردم که اگر مستخدم خارجی بیاید خوبست مسلمان هم باشد یا فارسی بداند غرض این بود که اینها را آرزو میدانستم ولی باید دید در موقع عمل چه طور است آرزو تنها کافی نیست پیشنهادی هم که فرمودند این پیشنهادی بود که آقای کازرونی هم پیشنهاد کردند که لفظ مکاتبات حذف شود و پس از مذاکرات و پیشنهادانی که از طرف آقایان دیگر شد تقریباً همچو معلوم شد که بودن مکاتبات را لازم دانستند. در این صورت بعقیده بنده پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب همان پیشنهاد آقای کازرونی است که قابل توجه شد و اگر بنا باشد لفظ دفاتر را بگذارند لفظ مکاتبات و مراسلات هم لازم است و اگر لازم نیست که هیچکدام لازم نیست آقای سید یعقوب - بنده پیشنهاد خودم را مسترد می کنم. رئیس - رای گرفته میشود بماده دم باضافه (خط) آقایانکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

مذاکرات مجلس

(عده کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده بازدم قرائت میشود (مضمون ذیل قرائت شد)
نظامنامه تشکیلات داخلی بانک و همچنین نظامنامه مذکوره در ماده پنج از طرف وزارت مالیه تهیه شده و پس از تصویب شورای دولتی و هیئت وزراء بموقع اجرا گذاشته میشود
بصره - نا وقتی که شورای دولتی تشکیل شده است تصویب هیئت وزراء کافی خواهد بود
رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - تجربه بما نشان داده که نظامنامه در اکثر مواقع با اصل قانون معارضه میکند و این یک چیز تازه نیست. مکرر در همین مجلس شکایت شد از نظامنامهائی که مخالف با قانون است. بانک که یک مؤسسه تجارنی است و باید کاملاً اصول تجارت در او ملحوظ شود اگر بنا باشد نظام نامه این بانک را در وزارت مالیه بنویسند بهر چه اصول تجارت رعایت نمیشود و گن میگویم بطوری اساس بانک در هم برهم خواهد شد که بهر چه مقصود نخواهیم رسید باز اگر میکنند که بنظر شورای تجارت برسد یا بنظر وزارت فوائد عامه برسد یک چیزی بود. ولی بنده هیچ صلاح نمیدانم که وزارت مالیه نظامنامه بانک را بنویسد.

رئیس - آقای خواجوی
خواجوی - راجع باشکالی که فرمودند بنده یک بصره پیشنهاد کرده ام که در موقع توضیحات لازمه را خواهم داد
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - در ماده اول این قانون نوشته شده است بدولت اجازه داده میشود برای پیشرفت تجارت و فلاح و زراعت و صناعت بانکی موسوم بانک ملی

ایران تاسیس نماید و بنده با ماده بازدم موافق نیستم. برای خاطر اینکه تاسیس این بانک برای ترقی دادن تجارت و صناعت و فلاح است ایران است اساس مسئله این است. بعد از آنکه اساس قضیه این مسئله شد که عرض کردم. حالا در این جا آمده اند تمام اختیارات را بوزارت مالیه داده اند که خودش برود و نظامنامه برای بانک بنویسد و همینطور خود وزارت مالیه را بطوریکه در ماده دوازده نوشته شده و بعد خواهد آمد مامور اجرا قرار داده اند بنده مخالفم که وزارت مالیه نظامنامه بنویسد مکرر در اینجا گفته شده که آدم مار تزییده از ریشبان سیاه و سفید میزند. این نظامنامه هائی که برای قوانین در وزارت مالیه نوشته میشود حقیقتاً یک تزیینی است که ان منافی را که از قانون متصور است و باید عاید ملت شود تمام آن را از بین میبرد. بانک رهتی یکی از آن موارد است که خود آقای مخبر هم تصدیق دارند. نظامنامه که وزارت مالیه برای اینکار نوشته یک چیزی است که کاملاً برخلاف این عقیده پاک و صحیحی بود که نمایندگان داشتند و آن اساس مردم بود مقصود این بود که یک کتابی در کارهای مردم واقع شود. نظامنامه که برای بانک رهتی نوشته شده بمنزله یک سد سدید و یک سیم خار داری و حقیقتاً مثل این است که یک سیم خار داری جلوی کار های مردم کشیده که نمی توانند از آنجا عبور کنند و مسلماً نظامنامه که برای این بانک وزارت مالیه خواهد نوشت همین طور است. پس بنده استدعا میکنم که این ماده را تغییر بدهند و طوری قائل شوند که بعد از آنکه نظامنامه نوشته شد هیئت وزراء به بینند و بتصویب کمیسیون قوانین مالیه برسد برای اینکه بوزارت مالیه اختیار ندهیم که خودش فی حد نفسه مجاز باشد نظامنامه بنویسد و بهتر این است با اشتراك کمیسیون قوانین مالیه باشد. بعلاوه تصدیق میفرمائید که وزارت فوائد عامه هم باید درین کار نظارت داشته باشد لااقل طوری بفرمایند که

هر ذی این وزارتخانهها یعنی وزارت مالیه و خواص عامه
با نظر هم این نظامنامه بانک را بنویسند ازین جهت
بنده مخالفم که فقط وزارت مالیه نظامنامه بانک را
بنویسند و بهر این است آقای مختار قبول کنند که
بتصویب کمیسیون قوانین مالیه برسد و در آنجا مسئله
حل و تمهید شود. بعلاوه بموجب ماده اول این
لاجره که می گویند تاسیس بانک برای پیشرفت امور
نجات و فلاح و صنایع است وزارت مالیه فواید عامه هم
در این کار نظر دارد و تا يك حدی هم با او مربوط میشود
و خوبست نظر او را هم در نوشتن این نظامنامه مدخلیت
بدهند. نه اینکه وزارت مالیه به تنهایی مختار باشد با
آن سوابق که در انشاء نظامنامه دارد باز نظامنامه
این بانک اول بنویسند این بود عرض بنده.
مختار در قسمت اول گفته فرمودند باید بوزارت
فوائد عامه هم مراجعه کنند لازم است عرض کنم و
تذکر بدم که این بانک يك بانک دولتی است و سرمایه
آنها متعلق بدولت است و در واقع مثل يك جمیع از
خزانه است بنا بر این البته باید در تحت نظر وزارت
مالیه باشد راجع بمسئله اقتصادی و فلاحی و غیره بطور
که در ماده اول ذکر شده و در این لایحه است مقصود
این است که بانک بتوسط وزارت فوائد عامه يك کارهای
عام المنفعه بکنند و يك قروض بدهد و این قبیل امور
باید تحت نظر وزارت فوائد عامه مصرف برسد ولی اصل
بانک باید در تحت نظر وزارت مالیه باشد. راجع به
قسمت ثانی یعنی در باب نظامنامه کمیسیون هم همین نظریات
حضرت عالی را تقریباً پیش بینی کرده بود زیرا حقیقه
نظامنامه که برای مؤسسه رهنی نوشته شده فوق العاده
اسباب زحمت مردم شده و کمیسیون ناچار شد پیش
بینی های دیگری بکنند. عیب نظامنامه ها فعلاً برای
ما این است که يك هیئت صلاحیت داری که معمولاً باید
نظامنامه را در تحت نظر بگیرد و مطابق با مقتضیات
قانون تطبیق کنند در مملکت ندارم و آن شورای دولتی

است و ناوقت که شورای دولتی در مملکت ندارم
البته باید ترتیب دیگری از برای تطبیق مملول نظامنامه
با قانون در نظر گرفت. کمیسیون اینطور در نظر گرفت
که ناوقت که شورای دولتی تشکیل نشده است بتصویب
هیئت وزراء برسد که لا اقل بعد از نوشتن نظامنامه از
طرف وزارت مالیه بنظر هیئت دولت هم آراء تصویب کنند و
امید دارم با این ترتیب اسباب زحمت پیش نیاید
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - مذاکرات کافی است.
(گفتند بی کافی است)
رئیس - پیشنهادها قرائت میشود
(ترتیب ذیل خوانده شد)
پیشنهاد آقای شیروانی: چون این ماده مربوط به ماده
پنج و ماده هزده هموز مطرح شده پیشنهاد می کنم
این ماده به کمیسیون ارجاع و با ماده پنج تقدیم
مجلس شود.
رئیس - باید بدو تکلیف این پیشنهاد معلوم شود
(خطاب آقای شیروانی) توضیح بدهید.
شیروانی - پیشنهاد بنده توضیح مفصلی ندارد ماده
که این نظامنامه را مربوط به آن کرده اند هنوز
تصویب نشده و کمیسیون هنوز این را نداده است
و گمان میکنم تا تکلیف آن ماده معلوم نشود نتوان
در این ماده رأی گرفت از این جهت بنده پیشنهاد
کردم و متقدم که این ماده هم بر گردد بکمیسیون
و تکلیف آن ماده پنج هم معلوم شود و پس از وقت
دو باره بر گردد مجلس نظر کمیسیون نسبت بان ماده
باید معین شود و بعلاوه حالا هم ساعت دوازده است
و وقت گذشته است
مختار - بنده گمان میکنم مالیه داشته باشد و برای
دلیل این ماده صورت نمیکنم. مربوط بان ماده پنج
باید زیرا این ماده که در نوشته است پیشنهاد آتی شده

می رود بکمیسیون و بهر ترتیب پیشنهاد شود يك نظامنامه لازم
دارد. در این صورت اگر بان ماده رأی بدهیم ان ماده هم
بجای خودش تصویب میشود و هیچ مانعی نخواهد بود
رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای شیروانی
اقبالیکه موافقت قیام فرمایند
(معدودی قیام کرد)
رئیس - تصویب شد
(سایر پیشنهادها بمضمون ذیل قرائت شد)
پیشنهاد آقای کازرونی - ماده یازده را بقرار ذیل
پیشنهاد مینام:
ماده ۱۱ - نظامنامه تشکیلات بانک و همچنین نظامنامه
مذکوره در ماده پنج را از طرف وزارت تجارت و فلاح و
تصویب هیئت وزراء رسانیده بموقع اجرا گذارده خواهد شد
پیشنهاد آقای عدل: بنده پیشنهاد میکنم ماده یازده بترتیب
ذیل نوشته شود: نظامنامه تشکیلات داخلی بانک و همچنین
نظامنامه مذکوره در ماده پنج از طرف رئیس بانک تهیه شده با
امضاء وزارت مالیه بتصویب هیئت وزراء رسیده بموقع اجرا
گذاشته میشود
پیشنهاد آقای دکتر طاهری: پیشنهاد میکنم در ماده
یازده بعد از عبارت (از طرف وزارت مالیه) نوشته شود
(با جلب نظر متخصص بانک)
پیشنهاد دیگر آقای دکتر طاهری: پیشنهاد میکنم در ماده
یازده عبارت (از تصویب شورای دولتی) در سطر دوم
حذف شود و بصره هم حذف شود.
پیشنهاد آقای اعتبار: ماده یازده را بشرح ذیل پیشنهاد
مینماید - نظامنامه تشکیلات داخلی بانک و همچنین نظامنامه
مذکوره در ماده پنج از طرف وزارت مالیه تهیه و پس
از تصویب کمیسیون قوانین مالیه بموقع اجرا خواهند گذاشت
پیشنهاد آقای نجومی: بنده پیشنهاد میکنم در ماده یازده بعد
از جمله از طرف مالیه اضافه شود با رعایت نظر رئیس
قانونی بانک الی آخر
پیشنهاد آقای فیروز آبادی: بنده پیشنهاد میکنم که
نظامنامه بانک را متخصص بانک بنویسند تا ملاحظه صرفه

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده اول عبارت (نظامنامه تشکیلات داخلی)
مخصوصاً کلمه (داخلی) را يك لفظ مبهم میدانم و
مهم این است که بانک تشکیلات خارجی هم دارد که ما
حالا نظامنامه داخلی اش را مینویسیم و نظامنامه خارجیش
را برای بعد بگذاریم. تشکیلات خارجیش کدام است
مگر دو تشکیلات داریم. تشکیلات داخلی و تشکیلات
خارجی. در هر صورت عبارت (داخلی) لازم نیست و بنده این
کلمه (داخلی) را انداختم و پیشنهاد کردم نظامنامه تشکیلات اما
اینکه بنده پیشنهاد کردم که این نظامنامه در وزارت
تجارت و فلاح نوشته شود دلیلش این است روحی که
در وزارت مالیه حکمفرما است. با آن روح فلاح و تجارت
و اقتصاد متباین است. ملاحظه فرمائید در موضوع بانک رهنی
که شما برای آسایش مردم تاسیس کردید وزارت مالیه آمده چطور
نظامنامه نوشته. حالا بنده يك ماده از آن نظامنامه را
بعرض آقایان میرسانم تا ببینند آدم عاقل همچو چیز را
می نویسد.

نظامنامه میگوید. مالی را که رهن گذاشته اند و
پولی را که گرفته اند اگر مدت منقضی شد و ناسر فلان
مدت صاحب مال نیامد مالش را ببرد آنرا حراج میکنند
و اگر اضافه پولی هم داشته باشد بصاحبش رد نمیکند. بنده
نمیدانم علت این چیست؟ آقا تو اصل پول و فرع پولت را امیری
دیگر چرا اضافه را بصاحبش نمیدی این چیز غریبی است
بعلاوه يك ماده دیگر دارد که اگر کسی آمد و پولی
گرفت و بعد از سه ماه آمد و خواست پول را بدهد حق
يك ساله را از او می گیرند. شما در تمام دنیا سؤال کنید
بینید همچو قانونی هیچ در دنیا پیدا میشود زبدي
رفته و پول قرض کرده بعد از سه ماه که پول را پس
میدهد بجای اینکه پولش را بگیرد و منافع نا آن
تاریخ را هم بردارد منافع يك ساله را میخواهد بگیرد
و این خلاف آن چیزی است که در قانون بانک
نوشته شده. حالا به يك همچو وزارت خانه اجازه
بدهیم که برای بانک ملی ایران نظامنامه بنویسد

بعقیده بنده صحیح نیست و این نظامنامه باید در يك وزارتخانه تهیه شود که اقلاً کلیه مجاری بخودش گرفته باشد و امیدواریم از اشخاصی که از تجارت و فلاحت سررشته و اطلاع دارند در حدود احتیاجانشان سؤالات و کسب اطلاعاتی بکنند و در نتیجه يك نظامنامه خوب و عملی در حدود احتیاجات تهیه کنند و بهیئت وزراء برود و در آنجا با حضور همان وزیر مالیه که خیلی علاقه پایشان داریم مطرح شود و بعد از تصویب هیئت وزراء بموقع اجرا گذارده شود بنا بر این هیچ لزوم ندارد که وزارت مالیه این کار را بکند و هیچ ربطی باو ندارد

مخبر - اگر میدانستم توضیحات آقای کازرونی اینقدر طول دارد ماده را قبول میکردم که بکمسیون برود ولی حالا مجبورم جواب توضیح ایشان را بدم . خودشان فرمودند اثبات شیئی نفی ما عدا نمی کند . کله داخلی که ذکر میشود لزوم ندارد که خارجی هم در مقابلش باشد اما در باب نظامنامه . بنده خودم معایب نظامنامه بانکی که اشاره کردند عرض کردم و میدانم و برای همین بود که ما این طور پیش بینی کردیم که این نظامنامه بتصویب مجلس شورای دولتی و در نبودن آن بتصویب کمیسیون قوانین مالیه و هیئت وزراء و امثال اینها برسد تمام این پیش بینی ها برای این بود که از این ترتیبات جلوگیری شود در تمام پروگرامهایی که از طرف دولتهای وقت بمجلس آمده ملاحظه فرموده اید ناسیس شورای دولتی را پیش بینی کرده ما هم در قوانینی که وضع میکنیم ضروری ندارد که این مسئله را پیش بینی کنیم و اشاره کنیم که نظامنامه های قوانین را شورای دولتی باید تهیه کنند اما حالا که شورای دولتی هنوز ناسیس نشده يك مقام دیگری را برای این کار باید در نظر گرفت . ما یک کمیسیون آمریکائی اینجا آورده ایم و يك اختیاراتی بآنها داده ایم برای اینکه نظامنامه ها و پیشنهاد های قانونی و لوایحی تهیه کنند . يك رئیس بانکسی هم

ما استخدام میکنیم که وارد میشود و همچو قرار داده ایم که همان کمیسیون با نظر رئیس بانک نظامنامه این بانک را در وزارت مالیه تهیه کنند بعد بفرستند بکمسیون قوانین مالیه و در آنجا ملاحظه شود و بعد بتصویب هیئت وزراء برسد . تمام این قسمت هائی که پیشنهاد فرموده اند در ماده نوشته شده و همه این نظریات را تأمین میکند بنا بر این اگر باجاده پیشنهادی کمیسیون موافقت بفرمایند بهتر است و تمام نظر ها تأمین میشود .

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای کازرون آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(معدودی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . آقال عدل

عدل - بنده با این ماده در چند قسمت مخالف بودم ولی نوبت به بنده نرسید عرضم را عرض کنم این بود که پیشنهاد کردم . و حالا مخالفت خودم را بعرض آقایان میرسانم : اولاً در عبارت این ماده مینویسد : نظامنامه تشکیلات داخلی بانک از طرف وزارت مالیه تهیه شده و پس از تصویب شورای دولتی و هیئت وزراء بموقع اجرا گذاشته شود کله (شود) در این جا آرزو است یا باید بگوئیم گذاشته میشود یا بگوئیم باید گذارده شود این يك ایراد . ایراد دیگر اینکه مینویسد بتصویب شورای دولتی برسد این عبارت فرمایشیه است زیرا در ماده بعد یعنی در ماده دوازده میگویید این قانون از تاریخ تصویب در ظرف شش ماه بموقع اجرا گذاشته میشود . بدیهی است که در ظرف شش ماه دیگر شورای دولتی ناسیس نخواهد شد خوب در صورتیکه ما حالا شورای دولتی نداریم و تا شش ماه دیگر هم نخواهیم داشت در این صورت فائده این عبارت چیست ؟ از اینها گذشته چیزی که خیلی مهم است این است که می نویسد این نظامنامه از طرف وزارت مالیه تهیه

میشود . در ماده هفت این قانون می نویسد که برای این بانک يك نفر متخصص استخدام میشود . این متخصص برای چه میآید ؟ اگر این مستخدم وزارت مالیه یعنی در تحت امر وزارت مالیه است که چنین شخصی از خوردش رای ندارد و اصلاً لازم نیست از امریکا بیاید زیرا هر مستخدمی که بگویند برو و فلانطور بدستور العمل وزیر مالیه رفتار کن میرود و میکنند و دیگر لازم نیست از امریکا متخصص بیاید حالا که متخصص برای بانک میآوریم خوب است نظامنامه این بانک را هم خود او بنویسد . منتها چون تحت نظر وزارت مالیه است باید وزارت مالیه هم نظر و امضا کند . بنده عقیده دارم که خود رئیس بانک این نظامنامه را تهیه کند و باعضاء وزارت مالیه برساند آنوقت هیئت وزراء هم تصویب کند و بعد بموقع اجرا بگذارند و آقابانیکه پیشنهاد کرده اند تصور میکنم همه تك تك يك ایرادانی داشتند و يك توضیحاتی دادند ولی تمام آن نظریات در ضمن پیشنهاد بنده مندرج است . خوب است مقرر بفرمائید دوباره قرائت شود و تصور میکنم اگر پیشنهاد بنده را قبول بفرمائید رفع تمام اشکالات خواهد شد .

رئیس - آقای مخبر

مخبر - جواب عرض شده بسته برآی مجلس است

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است

نمایندگان - صحیح است

رئیس - بقیه پیشنهادها میباید برای جلسه بعد .

وزیر معارف - يك لایحه از طرف وزارت معارف تقدیم مجلس می شود راجع به اجباری شدن ورزش در کلیه مدارس . عرض دیگر بنده این است اگر آقایان موافقت بفرمایند برای جلسه آتی خبر کمیسیون معارف راجع بتعلیمات ابتدائی جزو دستور شود .

بکنفر از نمایندگان - پس از لایحه بانک

وزیر معارف - دیگر باخودتان است
وزیر فواید عامه - متخصص آهن آب کفی بواسطه يك ترتیبی که پیش آمده بود هشت ماهه کنترات شده و حال آنکه قانونش دوساله بود و چون بیش از دوسال هم شاید بوجودش احتیاج داشته باشیم از این جهت این لایحه برای بقیه دوسال است که پیشنهاد شده و تقدیم میشود .

رئیس - راجع بدستور جلسه آتی پیشنهادی رسیده است قرائت میشود

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه منع ورود اشیاء نجملی در درجه اول جزو دستور جلسه آتی گذارده شود
کیخسرو شاهرخ

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - بنده وقتی این پیشنهاد را کردم که نمی دانستم از لایحه بانک باقی می ماند بعد از موضوع بانک بنده عقیده ام این است که لایحه منع اشیاء نجملی جزء دستور شود تا حقیقه تکلیف مردم معلوم شود .

فهمی - این لایحه را همه آقایان ملاحظه فرموده اند که يك ضررهائی برای مردم تولید کرده و شاید تعقیب شدنش هم فعلاً مقتضی نباشد مجدداً که بر حسب تقاضای آقای وزیر مالیه بر گشت بکمسیون مذاکرات شد و دولت در صدد بر آمد که يك شکل بهتری بان بدهد که آن مقصود حقیقی بعمل آید . آن نظریات دولت هنوز تکمیل نشده و راپرت آن تهیه نشده بنا بر این بنده کان نمیکم مذاکره در این امر حالا نتیجه داشته باشد جز اینکه مردم را بیشتر در فشار بگذارد دولت يك راه عملی نری برای اشیاء نجملی در نظر گرفته که اصلاً شاید محتاج باین لایحه نشود

ارباب کیخسرو - اجازه میفرمائید

کنیم و نماز بخوانیم و از منزل تا اینجا بیائیم ساعت سه از شب میشود باین ملاحظه بنده پیشنهاد کردم که اوقات جلسات دو ساعت و نیم از شب باشد

رئیس -- آقای شیروانی

شیروانی -- بنده تصور میکنم اگر ساعت هشت مقرر شود نظر آقای فیروز آبادی هم نامین خواهد شد و بهتر است چون اوقات جلسات اگر هر شب تغییر کند خوب نیست از این جهت خوب است مقرر فرمائید همان ساعت هشت باشد که تقریباً دو ساعت و ربع از شب گذشته است .
فیروز آبادی -- ساعت هشت باشد

رئیس -- جلسه آتیه شب پنجشنبه دو ساعت و ربع از شب گذشته یعنی ساعت هشت دستور هم بقیه لایحه بانک و لایحه راجع به تعلیمات عمومی
(مجلس شش ساعت و نیم از شب گذشته ختم شد)

رئیس -- فرمائید

ارباب کبخسرو -- بنده از نقطه نظر اینکه همین لایحه مطرح است این پیشنهاد را کردم ولی بطوریکه آقای فیهمی حالا اظهار کردند همچو معلوم میشود که دولت لایحه را پس گرفته و معلوم نیست چه خواهد شد . در اینصورت پیشنهاد بنده مورد ندارد .

فیهمی -- دولت پس نگرفته است مراجعه شده است بکمیسریون و برای اینکه صورتش را تغییر بدهند گمان میکنم . لایحه مجدداً بمجلس بیاید و در هر حال شاید غیر از لایحه اولی باشد

رئیس -- آقای فیروز آبادی پیشنهاد کرده اند که جلسات دو ساعت و نیم از شب گذشته تشکیل شود .
آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی -- چون همه ما ها روزه ایم تا افطار